

Gut Jantev

גוט יום טוב

כ"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Ünnepi melléklet – Hanuka 5779 • כ"ה כסלו-ב' טבת תשע"ט • 2018. 12. 2-12. 10. • חנוכה

Hanuka – A fény ünnepe

December 2-án estétől 10-ig *Hanuka*, a fény ünnepe, annak a csodának az emlékére, hogy i.e. 138-ban, amikor a zsidóságukhoz hű kevesek a Makabeusok vezetésével legyőzték a szíriai görögök hatalmas hadseregét és gátat vetettek az asszimilációnak, amely szellemi

és fizikai megsemmisülésükhöz vezetett volna. Az újjáavatott Szentélyben csak egy napra elegendő olaj maradt a Menóra lángjának meggyújtásához, de ez az olaj nyolc napig égett.

Hanukáról

a www.zsido.com/hanuka honlapon olvashatunk bővebben.

Gyarapodjon a fény!

A talmudi időkben két nagy központja volt a tanulásnak: Hillél és Sámház. Hillél tanházában azt tanították, hogy Hanuka minden estéjén egy-egy több gyertyát kell gyújtani, ahogy azt manapság is tesszük, jelezve, hogy a csoda minden nappal egyre nőtt. De Sámház tanházában mást oktattak: azt, hogy az első estén nyolc lángot gyújtunk, és es-

téről estére mindig eggyel kevesebbet, végül az utolsó estén már csak egyet kell gyújtani, emlékezve arra, hogy az olaj egyre fogyott. Bár bölcseink szerint a messiási időkben Sámház módszerét követjük majd, napjainkban Hillél útján járunk: nap nap után hozzáadva a meglevőhöz még egy kis fényt, ami közösen létrehozza a ragyogó csodát!

Az olajbogyók ünnepe

Hanuka ünnepének egyik szimbóluma az olajbogyóból nyert olívaolaj. Sokféle ételt készíthetünk olajbogyóval, mely a mediterrán konyha szerves részévé és alapvető alkotóelemévé vált az évezredek során.

Olajbogyós mártogató

Párve, tojás- és gluténmentes

1 doboz zöld vagy fekete olajbogyó, alaposan leszűrve; 3 gerezd fokhagyma; 2 ek. majonéz (elhagyható, a mennyiség ízlés szerint változtatható); Ha nem használunk majonézt: 1-2 ek. olívaolaj

A hozzávalókat aprítógépbe tesszük, és a gépet pulzálva működtetve egységes masszává turmixoljuk az egészet. Készíthetünk simább vagy darabosabb krémet. Olajbogyókkal vagy petrezselyemlevéllel díszítve tálaljuk.

Marokkói narancsos-olajbogyós saláta

Párve, tojás- és gluténmentes

4, lehetőleg kesernyész ízű narancs; Egy marokkói fekete olajbogyó; 1 citrom leve; 3 ek. extra szűz olívaolaj; 3 gerezd fokhagyma; Só, ízlés szerint; 1 kk. őrölt római kömény; 1 kk. paprika; Aki a csípőset szereti: egy csipetnyi chili paprika

A meghámozott, kimagozott narancsokat kis kockákra vágjuk, tálba tesszük, hozzáadjuk az olajbogyót. A fokhagymát fokhagymanyomón áttörjük. A citromlét és az olajat egy kis tálban összekeverjük, a fokhagymával és a sóval ízesítjük, majd a narancsos-olajbogyós keverékre öntjük, és jól megkeverjük. Tálalás előtt meghintjük római köménnyel, pirospaprikával és egy csipetnyi chilivel.

ÜNNEPI TUDNIVALÓK

A hanukai gyertyagyújtás rendje

A nyolckarú hanukai menórát az ajtófélfánál, a mezuzával szembeni oldalon, vagy az ablakban helyezzük el. A nyolckarú hanukai menórán külön helye van a sámásnak, a „szolgalángnak”. A többi lángot ezzel gyújtjuk meg. A gyertyagyújtás után a sámást – égve – visszatesszük a helyére. Hanuka lángjait úgy kell meggyújtani, hogy azok a csillagok feljövetele után legalább fél órán át égjenek. Az égő „szolgyagyertyát” kézben tartva elmondjuk a *lohádlik nér [sel] Chanuka* („...gyújtunk Hanukára lángot!”) és a *sóászá niszim láávoténu* („...ki csodákat művelt...”) áldást. Minden évben az első alkalommal, amikor hanukai gyertyákat gyújtunk, elmondjuk a *sehechejánu* áldást is. Az első estén egy lángot gyújtunk, a menórával szemközt állva a jobb kezünk felőli szélén. A második estén kettőt gyújtunk, és minden este eggyel többet, míg a nyolcadik napon az összes láng nem ég. Minden este balról tesszük hozzá az új gyer-

tyát a többihez, és balról jobbra haladunk a gyújtással. A gyújtás után elmondjuk a *Hánérot hálálut* („Ezeket a lángokat...”), és elénekeljük a *Máoz cur* („Szabadulásom...”) kezdetű dalt. A *Talmud* megfogalmazása szerint a hanukai csoda hirdetése az ünnep fő jelentősége, így a zsinagógákban is minden este a *samesz* meggyújtja áldással, illetve reggelente áldás nélkül a hanukai lángokat. A csoda hirdetésének részeként az utóbbi években már Budapesten is a Nyugati téren, a Hanuka minden napján ünnepi fánk, zene és tánc mellett hangulatos gyertyagyújtást tart a Chábád Lubavics Egyesület és az EMIH.

Hanukai hétköznap reggeli imarend – december 3–10.

Az ima első részében hétköznap imarend *Táchánun* nélkül. Minden *Ámidában*, és az asztali áldásban is elmondjuk az *Ál hániszim* („A csodákért...”) betoldást. *Teljes Hálél*. Utána az előimádkozó csak fél *kádíst* mond. Tóraolvasás, három embert hívnak fel. Az imát, a hét-

köznap imarend szerint fejezzük be.

December 8-án szombaton *Ros chodes*, újhold első és Hanuka hatodik napja. Szombati újholdi imarend. Minden *Ámi-*

dában és az asztali áldásban is elmondjuk a *Jáále vójávo* („Szálljon hozzád...”) és az *Ál hániszim* („A csodákért...”) betoldásokat. Tóraolvasás három Tórából történik. Ha csak két Tóra van, akkor az elsőt vesszük elő újból máftirnak. A délutáni *Minchá* imában a *Cidkátchá cedek* („Az igazad...”) elmarad. A szombat kimenetele után gyújtják meg a Hanuka hét lángját: askená

zsinagógában a *Vöjiten löchá* elmondása előtt, haszid zsinagógában *Álénu* előtt. Otthon csak a szombat kimenetele és a *Háv-dálá* (Szombatbúcsúztató) után gyújthatjuk meg a menóra lángjait.

Az *Ál hániszim* („A csodákért...”) betoldást minden *Ámidában* és Asztali áldásban elmondjuk. Egész Hanuka alatt nem mondunk *Táhánunt*, de *tfilint* rakunk. A Tóraolvasás Hanukakor a sivatagi Szentély felavatásáról szól (4Mózes 7. fej.). Hanukakor szabad dolgozni.

December 9-én vasárnap,

Ros chodes második és Hanuka hetedik napja. Újholdi imarend. Minden *Ámidában*, és az asztali áldásban is elmondjuk a *Jáále vójávo* („Szálljon hozzád...”) és az *Ál hániszim* („A csodákért...”) – például 67. old.) betoldást. A reggeli *Ámidá* után *Teljes Hálél*. Tóraolvasás két Tórából. Részletesen lásd fent. A hónap első felében, egyszer, *Kidus löváná* (Holdszentelés).

December 9-én vasárnap

este gyújtjuk meg utoljára a Hanuka menóra lángjait.

A hanukai gyertyagyújtás naptára

 Vasárnap, december 2.
16.00 után, áldások: 1., 2., 3.

 Hétfő, december 3.
16.00 után, áldások: 1., 2.

 Kedd, december 4.
16.00 után, áldások: 1., 2.

 Szerda, december 5.
16.00 után, áldások: 1., 2.

 Csütörtök, december 6.
16.00 után, áldások: 1., 2.

 Péntek, december 7.
15.34 előtt, áldások: 1., 2.

 Szombat, december 8.
16.45 után, áldások: 1., 2.

 Vasárnap, december 9.
16.00 után, áldások: 1., 2.

A gyertyagyújtás előtt a már égő *Sámesz/szolgyagyertyával* a kezünkben a következőt mondjuk:

1. ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר חנוכה.

ברוך Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, ki megszentelt minket parancsolataival, s meghagyta, hogy gyújtunk Hanukára lángot!

ברוך Báruch átá Ádonáj Elohéjnu Melech háolám, áser kidösánu bömicvotáv vöcivánu lohádlik nér chánuká!

2. ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה.

ברוך Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, ki csodákat művelt őseink idején, az akkori idők ezen napjaiban!

ברוך Báruch átá Ádonáj Elohéjnu Melech háolám, sóászá niszim löávotéjnu, böjámim háhém bizmán háze!

Első este, illetve a legelső alkalommal ezt is hozzátesszük:

3. ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והציענו לזמן הזה.

ברוך Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, ki életben tartott, megőrzött bennünket, s engedte megérnünk ezt a mai napot!

ברוך Báruch átá Ádonáj, Elohéjnu Melech háolám, sechijánu vekijmánu, vohigiánu lizmán háze!